

Woonproject Het Dorp is ook na een halve

Mies Bouwman zamelt op tv geld in met als motto Open Het Dorp.

FOTO ANP

Het Dorp in Arnhem viert feest. Een halve eeuw geleden werd dit woonproject voor gehandicapten mogelijk dankzij de legendarische televisieactie Open Het Dorp. Maar nu is het sterk verouderd.

LUUK KORTEKAAS

Ze moet nog net even langer wachten op haar jubileum. Want als Mary Tebbens maandag meeviert dat Het Dorp een halve eeuw geleden mogelijk werd, moet zij nog een nachtje slapen voor het voor haar vijftig jaar geleden is dat het allemaal begon.

"Mijn moeder en ik zagen in 1962 de actie Open Het Dorp op televisie," vertelt Mary (77). "Ik wist meteen: daar wil ik ook naar toe. De volgende dag al heb ik me aangemeld om daar te mo-

gen wonen. Ik beseftte dat ik eigenlijk alleen thuis kon wonen omdat mijn moeder sterk genoeg was om mij te kunnen helpen. Mijn moeder wilde het niet, zij zei: 'Ik kan je niet missen.' Maar ik zei dat het toch niet van de ene op de andere dag zou gebeuren."

En zo ging het ook. Voor Mary voor goed Veendam achter zich kon laten, verstreken nog zeven jaar. In die tijd werd Het Dorp gebouwd, en daarna duurde het even voor er voor haar een plaatsje was. Maar met de 43 jaar die ze er nu woont, staat ze bovenaan het lijstje van de bewoners die hier het langst zijn.

Ze wilde dolgraag naar Het Dorp, juist vanwege de voor die tijd unieke filosofie: haar enige alternatief was tot dat moment een inrichting, ver weggestopt van de bewoonde wereld. "Op televisie zag ik pas dat het gelukkig ook anders kon. En ik heb er geen dag spijt van gehad dat ik hier ben gekomen. Je hebt hier je vrijheid en je zelfstandigheid. Je bent vrij in je hele doen en laten. De verzorging is altijd in de buurt en goed. Alles is hier pre-

cies aangepast zodat wij overal kunnen komen."

Toch ziet iedereen die nu rondloopt over het uitgestrekte terrein aan de heuvelachtige en bosrijke rand van Arnhem meteen dat er sleet zit in Het Dorp. De huizen zijn gebouwd volgens de principes van de jaren zestig.

"Het Dorp is hard aan een opknapping toe," zegt Tom Bentvelzen (43), achttien jaar bewoner. Hij is lid van de Cliëntenraad van Siza, de overkoepelende zorginstelling waar Het Dorp onder valt. "Puur om mee te denken, omdat wat voor de meeste mensen heel vanzelfsprekend is voor ons lang niet altijd voor de hand liggend is."

Tom ziet dat de voordelen van Het Dorp er nog altijd zijn. "De gemoedelijkheid, de voorzieningen, alles bij de hand, de geweldige omgeving. Ik doe 's ochtends mijn gordijnen open en ik zie het bos. Maar de bebouwing zoals die nu is, is grotendeels achterhaald en niet meer toegespitst op de huidige wensen van de bewoners en de mogelijkheden. Qua technologische voorzieningen kan er momen-

eeuw zijn magie nog niet verloren

teel zo veel meer dan bij de bouw. Bovendien is de zorgvraag voor iedere bewoner weer anders."

Rob Hoogma, voorzitter van de raad van bestuur van Siza, beaamt dat. Bovendien geeft een ingrijpende opknappbeurt meteen de kans weer terug te gaan naar de oude filosofie van Het Dorp. De oorspronkelijke opzet om

370 inwoners,
van wie 240
gehandicapt

van de wijk een soort bijenkorf te maken waarin mensen met en zonder handicap volop met elkaar in contact zouden komen, is verwaterd.

"In het begin had je hier allerlei voorzieningen, waardoor ook veel mensen van buiten de wijk kwamen: een bibliotheek, een ANWB-vestiging, een postkantoor, zelfs een tankstation. Dat was precies wat de bedoeling was. Maar die zijn nu alle-

maal verdwenen, waardoor het geïsoleerd is."

De laatste jaren kwamen er al voorzieningen als een huisartsenpost en een bakkerij bij. Maar de plannen voor de toekomst gaan verder. De hele wijk gaat op de schop. Het Nieuwe Dorp, zoals de werktitel luidt, moet een open, groene stadswijk worden met als motto 'een bijzondere, gewone wijk'. De eerste paal is gepland voor eind 2013, begin 2014. Naast moderne nieuwbouw voor 240 mensen met een handicap komen er ook 130 eengezinswoningen voor mensen zonder handicap. "Daarvoor is volop belangstelling. We hebben al een lijstje met 350 mensen die hier graag tussen de bewoners van Het Dorp willen wonen."

Ook van binnen wordt alles anders. Hoe precies, wordt maandag zichtbaar, als de nieuwe Paswoningen opengaan. Dat zijn modelwoningen, voorzien van alle moderne technologie om het zelfstandig leven van mensen met een handicap te veraangename. Rob Hoogma van Siza: "Wij zou-

den graag zien dat Het Dorp een kraamkamer wordt voor bedrijfjes die zich richten op de ontwikkeling van technologie voor mensen met een handicap."

Juist de klinkende naam die Het Dorp nog altijd heeft, maakt wat Hoogma betreft de mogelijkheden onbeperkt. "We snappen dat heel Nederland altijd naar Het Dorp kijkt. Dat is een grote verantwoordelijkheid, maar biedt ook volop kansen. Toen we die Paswoningen gingen inrichten, was het niet zo heel moeilijk geïnteresseerde bedrijven te vinden. Wat dat betreft is de magie van Het Dorp na vijftig jaar nog altijd even groot."

Die magie geldt ook voor de bewoners Tom en Mary. Tom kijkt erg uit naar Het Nieuwe Dorp. "Tussen mensen zonder handicap wonen, dat zie ik heel erg zitten."

Dorpsveterane Mary ziet er daarentegen een beetje tegenop. "Ik snap dat er nieuwbouw moet komen. Maar eigenlijk, zoals mijn huis nu is, vind ik het goed."

Oerbewoner Mary Tebbens. 'Ik wist meteen: daar wil ik heen.'

FOTO COR DE COCK